Euroopa Parlament
2014-2019

Väliskomisjon

2018/2115(INI)

7.11.2018

RAPORTI PROJEKT

mis käsitleb Euroopa Parlamendi soovitust nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa välisteenistuse järelmeetmete kohta kaks aastat pärast Euroopa Parlamendi raportit, milles käsitleti ELi strateegilist kommunikatsiooni vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale (2018/2115(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Anna Elżbieta Fotyga

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT.....3

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT

nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa välisteenistuse järelmeetmete kohta kaks aastat pärast Euroopa Parlamendi raportit, milles käsitleti ELi strateegilist kommunikatsiooni vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale (2018/2115(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 28. juuni ja 18. oktoobri 2018. aasta järeldusi,

– võttes arvesse komisjoni 26. aprilli 2018. aasta teatist „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“ (COM(2018)0236),

– võttes arvesse väärinfot käsitlevat ELi tegevusjuhendit, mis avaldati 26. septembril 2018,

– võttes arvesse oma 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi strateegilise kommunikatsiooni kohta vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale[1],

– võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni 6. aprilli 2016. aasta ühisteatist „Hübriidohtudega võitlemise ühine raamistik. Euroopa Liidu lahendus“ (JOIN(2016)0018),

– võttes arvesse komisjoni 20. aprilli 2016. aasta teatist „Euroopa julgeoleku tegevuskava elluviimine, et võidelda terrorismi vastu ning liikuda tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu poole“ (COM(2016)0230),

– võttes arvesse Euroopa demokraatia rahastu teostatavussuuringut venekeelsete meediaalgatuste kohta idapartnerluse raames ja sellest kaugemal „Bringing Plurality and Balance to the Russian Language Media Space“ („Mitmekesisuse ja tasakaalu toomine venekeelsesse meediaruumi“),

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 18. mai 2015. aasta aruannet „EL muutuvas üldises keskkonnas. Rohkem ühendatud, rohkem vaidlustatud ja keerukam maailm“ ning uue ELi üldise julgeolekustrateegia alal tehtavat tööd,

– võttes arvesse ELi 22. juuni 2015. aasta strateegilise kommunikatsiooni tegevuskava,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 113,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0000/2018),

[1]ELT C 224, 27.6.2018, lk 58.

1. soovitab nõukogul, komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal:

Olukord 2018. aastal – infosõja vastu võitlemine

a) pidada silmas, et demokraatlike ühiskondade keskmes peaks olema sõna- ja väljendusvabadus ning massiteabevahendite mitmekesisus, ja tagada parimad kaitsemeetmed vaenuliku propaganda vastu;

b) kaaluda hübriidsõja, sh küber- ja infosõja vastu võitlemiseks siduva õigusraamistiku väljatöötamist nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil; vajadust selle järele on näidanud eelkõige Venemaa vaenulik tegevus neis valdkondades;

c) toetada kasvavat arvu riigiasutusi, eksperdirühmi ja vabaühendusi, kes tegelevad propaganda ja väärinfo probleemiga, ning tagada, et ELi strateegilisest kommunikatsioonist saab Euroopa tegevuskavas oluline prioriteet; kutsub komisjoni, asepresidenti ja kõrget esindajat üles selles valdkonnas rohkem osalema;

d) tuletada liikmesriikidele, kes jätkuvalt eitavad strateegilise propaganda olemasolu, meelde vajadust seda ära tunda ning võtta selle vastu võitlemiseks ja selle paljastamiseks ennetavaid meetmeid;

ELile ja selle naabritele suunatud eksitava teabe, väärinfo ja propaganda liigid

e) tunnustada ELi ja selle naabrite vastu suunatud mõjutamismeetodite ja -vahendite liikide väljaselgitamiseks eri tasanditel tehtud tööd ning pöörata tähelepanu nende mõju ja tõhususe põhjalikule analüüsile, et töötada välja meetmed nende tõkestamiseks;

f) pöörata tähelepanu valeuudiste levitamiseks kasutatavatele pidevalt täiustuvatele vahenditele, sh uutele propaganda levitamise viisidele, nagu põhisüžee levitamiseks mitme madalama järgu veebisaidi, portaali ja telejaama kasutamine; on mures Venemaa sellealase tegevuse pärast;

Tööstus ja sotsiaalmeedia

g) pöörata erilist tähelepanu sotsiaalmeediale, mida hoolimata sotsiaalmeedia vastupidistest püüdlustest peetakse kõige levinumaks väärinfo ja vaenuliku propaganda levitamise vahendiks;

h) reguleerida koos liikmesriikidega sotsiaalmeediaettevõtjate tegevust ning tagada nende täielik läbipaistvus ja vastutus, eelkõige muutes võimalikuks teha kindlaks mitte üksnes autorite, vaid ka esitatud poliitilise sisu sponsorite

identiteet ja asukoht;

i) innustada sotsiaalmeediaettevõtjaid tegema tihedat koostööd riigiasutustega kõigil uurimistel seoses nende platvormide väidetava kasutamisega vaenulikel eesmärkidel ning kontrollida läbipaistval viisil isikuid või organisatsioone, kelle kohta on selgunud, et nad levitavad väärinfot ja propagandat;

j) pidada silmas, et kahtlaste kontode keelustamist või kohatu sisu kustutamist võidakse pidada tsensuuriks, ja veenduda seepärast, et sellised toimingud tehtaks läbipaistvalt koostöös pädevate asutuste ja kodanikuühiskonnaga ning täielikult mõistes põhjuseid, miks neid toiminguid tehakse;

Parimad tavad

k) jätkuvalt arendada suuremat vastupanuvõimet ja suutlikkust ohtudele reaalajas reageerida, töötada välja tõkestusmeetmed ja mõelda üks samm ette, mitte üksnes reageerida juba toimunud rünnetele ja neid analüüsida;

l) pöörata erilist tähelepanu sellele, kui oluline on mitte üksnes selliste rünnete, vaid ka nende taga olevate isikute paljastamine, sh süüdlaste ja nende rahastajate nimede ning taotletavate eesmärkide avalikustamine, samuti rünnete sihtrühmadele avaldatava mõju mõõtmine;

m) kaasata kodanikuühiskond ja ekspertide ringkond meetmete edendamisse, mille eesmärk on faktide kontrollimine ja väärinfo paljastamine, teadusuuringute süvendamine ja teabega manipuleerimise analüüsimine;

Euroopa lähenemisviis

n) tunnustada idasuunalise strateegilise kommunikatsiooni rakkerühma (East StratCom) saavutatud konkreetseid tulemusi; jätkuvalt toetada ELi idasuunalise strateegilise kommunikatsiooni rakkerühma, mis on alates loomisest paljastanud üle 4000 väärinfokampaaniate juhtumi seoses väga erinevate teemadega;

o) teha idasuunalise strateegilise kommunikatsiooni rakkerühmast täieõiguslik üksus ning anda selle käsutusse piisavad rahalised vahendid ja inimressursid, mis suurendavad oluliselt rakkerühma potentsiaali, tõhusust ja töö kvaliteeti;

p) kõrvaldada rakkerühma praegused puudujäägid, sh piirkondlike eksperditeadmiste vähesus, personali suur vahetuvus ja institutsioonilise järjepidevuse puudumine, ning tagada piisavad rahalised vahendid, kuna vaid nii saab kindlustada täieliku professionaalsuse, tõhususe ja tulemused;

q) kutsuda liikmesriike, kes pole veel oma riiklikke eksperte idasuunalise strateegilise kommunikatsiooni rakkerühma määranud, seda tegema;

r) kaasata ELi esindused ELi riikides ja ELi delegatsioonid väljaspool ELi idasuunalise strateegilise kommunikatsiooni rakkerühma töö toetamisse, sh rakkerühma väljaannete kohalikesse keeltesse tõlkimise teel;

s) keskenduda ELi naabruses asuvatele läbirääkijariikidele ja partneritele, kes on sageli Venemaa propagandaga lähimas kokkupuutes;

t) lisada tegevuskavasse pideva päevakorrapunktina vastutegevus strateegilisele kommunikatsioonile ja vaadata ELi poliitika selles valdkonnas regulaarselt läbi;

u) teha järgmisele Euroopa Ülemkogule ja komisjonile ettepanek, et strateegilise propaganda vastutegevusele määrataks uues komisjonis eraldi portfell ja piisav tugi spetsialiseeritud ametiasutuselt;

v) koondada olemasolevad riiklikud ja kohalikud spetsialiseeritud keskused, eksperdirühmad, vabaühendused ning muud osapooled ja institutsioonid, kes tegelevad strateegilise propaganda küsimusega, ELi-ülesesse võrgustikku, mis aitaks nende tegevust koordineerida ja koguda nende leiud ühte kohta kokku; eraldada selleks ettevõtmiseks piisavad vahendid; rõhutab, et see võrgustik peaks olema avatud sarnaste seisukohtadega ELi partneritele;

Valimiste kaitsmine vaenuliku propaganda eest

w) mõista rangelt hukka kolmandate isikute sekkumine valimistel ja rahvahääletustel ning veebirobotite, internetitrollide ja võltskontode kasutamine poliitilistes kampaaniates; rõhutab demokraatlike ühiskondade suutlikkust teha ise suveräänseid poliitilisi otsuseid;

x) kutsuda liikmesriike üles jagama teavet mis tahes välise sekkumise kohta valimisprotsessides ja vahetama parimaid tavasid selle tõkestamiseks, et suurendada vastupanuvõimet sellistele sekkumistele;

y) kutsuda liikmesriike üles tagama, et valimisseadustes võetaks arvesse küberrünnetest ja vaenulikust propagandast tulenevaid võimalikke ohte, ja rõhutab, et neid seadusi tuleks asjakohaselt muuta, et nende abil oleks võimalik selliseid ohte tõhusalt tõkestada;

z) kutsuda liikmesriike üles kohandama oma valimiseeskirju seoses veebikampaaniatega ning jälgima ja hindama veebiplatvormide avaldatavate poliitiliste reklaamide läbipaistvuse aspekte;

°

° °

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning teavitamiseks Euroopa välisteenistusele ja NATOle, samuti Venemaa presidendile, valitsusele ja parlamendile.